

[Lone Dybkjær.]

omkring de længerevarende uddannelser, er, at det er et alt for stift system, vi har i dag. Vi kan ikke blive ved at køre med så stive restriktioner; vi kan ikke få dem tilpasset en dynamisk udvikling.

Derfor bliver vi nødt til at tage en debat om målsætningen for universitetsuddannelser. Hvad er det vi vil? På hvilket niveau vil vi sende folk ud fra uddannelsessystemet, i første omgang med henblik på at de kan komme tilbage senere? Der tror jeg altså, at vi bliver nødt til at gøre op med den tankegang, vi har i dag. Det er ikke sikkert, vi skal sende folk ud med den grad af erhvervskompetence, en række uddannelser har. Det er muligt, de skal ud tidligere i systemet. Man kunne f. eks. tænke sig, at de gik ud efter et par år, et eller to år, og fortsatte deres uddannelse i erhvervslivet, hvad enten det nu var det offentlige eller det private.

Jeg ved godt, at en del af argumentationen omkring det vil være, at så fastlåser man folk, hvad man i øvrigt også nemt gør ved de korterevarende uddannelser, men jeg tror, at det er en falsk argumentation. Jeg tror, det er forkert, hvis man ikke mener, at man i dag fastlåser de langvarigt uddannede. Meget ofte er det sådan, at når man har forladt universitetet, så vælger man sin linje, og det er næsten umuligt at komme tilbage til noget af det andet, man trods alt også brugte 5-6 år på at lære.

Jeg tror, vi i denne sammenhæng også kommer til at diskutere det åbne universitet og hele spørgsmålet om uddannelse af den voksne befolkning, som vi i virkeligheden ikke har taget fat på, og jeg er glad for, at regeringen i sit oplæg har lagt vægt netop på dette område.

Det er disse synspunkter, der gør, at vi ikke er meget begejstrede for og ikke har givet tilsutning til en totalramme på 20.000 studerende. Det afgørende er sådan set ikke den totale ramme, men spørgsmålet er, om vi kan få en fleksibilitet og en nytænkning ind på universiteterne. Det er det, man bør opfordre universiteterne til, sådan som det også er sket; man må virkelig sige til dem, mener jeg: på de og de tidspunkter forlanger vi udspil fra jer, ellers foretager vi selv de udspil, og det er bedre for jer at gøre det

nu, for ellers kan vi ikke komme ind i det, ellers får I lagt det ned over hovedet på jer.

Så er der spørgsmålet, om vi så overhovedet kan skabe erhvervsmuligheder, og det er jo det store problem. Der bliver vi nødt til at gå ind i et meget nøjere samarbejde mellem universiteterne og erhvervslivet, end vi gør i dag, og her tænker jeg både på det offentlige og det private erhvervsliv. Det kan ske ved den 2-årige uddannelse, som jeg her har foreslået man skal tænke på, men det kan også ske ved, at man rent konkret har et nøjere samarbejde i det daglige. Det skal ikke nægtes, at det kræver en ændring af universiteterne, men så sandelig også af erhvervslivet. Det har ikke været så nemt at få konstruktive forslag fra erhvervslivet, når man har diskuteret uddannelsesspørgsmål med dem.

Til sidst vil jeg sige, at alle disse ting næppe kan gennemføres, hvis ikke man også kigger på lønsystemerne, for det skal vel ikke være nogen hemmelighed, at er der nogen, der er interesseret i, at vi får adgangsregulering, så er det fagforeningerne. Det er klart en fordel for dem med adgangsregulering, for derved er det meget nemmere at holde lønsystemet på et rimeligt niveau. Det kan godt være, at man siger, det ikke kan være socialdemokratiets tanke. Det håber jeg heller ikke det er, men derfra og så til at få det modsatte ført ud i livet, er der nu altså et skridt. I forbindelse med disse drøftelser bliver vi derfor nødt til at tage fat på spørgsmålet om lønningerne, og vi bliver nødt til at erkende, at vi ikke løser nogen som helst ting, hvis ikke dette indgår i debatten.

Til allersidst vil jeg sige, at det er klart, at hele adgangsreguleringsspørgsmålet påvirker de 16-19-årige, og det får vi jo en større debat om senere. Der har været snakket meget om praktikuddannelser, og at man skulle prøve på at give folk med praktiske anlæg større muligheder, og alt det kan jeg tilslutte mig. Men jeg tror bare, man skal gøre sig klart, at hvis man blot laver de praktiske uddannelser uden mulighed for teoretisk videreuddannelse, så er det sandsynligvis de mennesker, vi på et senere tidspunkt blot smider ud af systemet, fordi de ikke havde fået forudsætningerne for at følge med i udviklingen. Jeg tror derfor det